

Порядок отримання та продовження відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації студентам, педагогічним та науково-педагогічним працівникам

КМУ постановою від 16.05.2024 № 560 затвердив [Порядок проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період](#) (далі — Порядок № 560).
Порядок № 560, окрім іншого, визначає:

• процедуру надання військовозобов'язаним та резервістам відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації (далі — відстрочка) та її оформлення	пп. 56—67 Пор
• форму заяви про надання відстрочки	Додаток 4 до 560
• перелік документів, які військовозобов'язаний має надати, щоб отримати відстрочку	Додаток 5 до 560

Питання надання військовозобов'язаним відстрочки розглядають **комісії** при районних / міських територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки (далі — ТЦК), відповідних підрозділах розвідувальних органів, Центральних управліннях або регіональних органах СБУ.

Комісії не розглядають питання щодо надання відстрочок військовозобов'язаним, які:

- заброньовані на період мобілізації та на воєнний час за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, за підприємствами, установами і організаціями;
- належать до осіб, що займають посади в органах влади, місцевого самоврядування та військового управління

До того як комісія ухвалить рішення, військовозобов'язаний **не підлягає призову** на військову службу під час мобілізації і його **не направляють** на медичний огляд, щоб визначити придатність до військової служби. Проте якщо **закінчився строк дії довідки / постанови ВЛК**, військовозобов'язаних, яких раніше визнали [обмежено придатними](#) або [тимчасово непридатними](#) до військової служби за станом здоров'я згідно з висновком ВЛК, **можуть направити** на медогляд. **Виняток** — [особи з інвалідністю](#). Якщо військовозобов'язаному, який **підлягає призову** на військову службу під час мобілізації, **відмовили** надати відстрочку, його також [направляють на медогляд](#).

Постанова ВЛК районних, міських ТЦК про придатність військовозобов'язаного до військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період та/або під час дії [воєнного стану](#) дійсна **протягом одного року** з дня, коли закінчили медогляд.

Зверніть увагу

Висновок / постанову попередньої ВЛК не можуть автоматично скасувати, якщо особа не проходила повторний медогляд ВЛК

Військовозобов'язаних, які мають чинну відстрочку, **не направляють** на медогляд. **Винятки** стосуються випадків, у яких військовозобов'язані:

- вступили на військову службу [за контрактом](#);
- визнані обмежено придатними та не проходили повторний медогляд, щоб визначити придатність до військової служби;
- самостійно виявили бажання пройти медогляд.

Військовозобов'язаного, який підлягає призову на військову службу під час мобілізації, направляють на медогляд у разі відмови в наданні відстрочки.

Відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації надають на строк дії законних підстав, але **не більш як на строк проведення мобілізації**, встановлений Указом Президента України.

Військовозобов'язані, які мають право на відстрочку

Категорії військовозобов'язаних, які не підлягають призову на військову службу, та підстави для відстрочки визначені **статтею 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»** від 21.10.1993 № 3543-ХІІ.

Який строк відстрочки від призову для студентів і викладачів

Відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період (*далі* — відстрочка) студентам надають на семестр, викладачам — на рік.

До Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період, затвердженого постановою КМУ від 16.05.2024 № 560 (*далі* — Порядок), постійно вносять зміни. Наразі [відстрочку](#) надають:

• здобувачам професійної / професійно-технічної, фахової передвищої та вищої освіти, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти і здобувають рівень освіти, що є вищим за раніше здобутий	на семестр, але не
• докторантам та особам, зарахованим на навчання до інтернатури	
• науковим і науково-педагогічним працівникам закладів вищої та фахової передвищої освіти, наукових установ та організацій, які мають науковий ступінь	на рік, але не проведення мобілізації, якщо не настануть обставини, що
• педагогічним працівникам закладів фахової передвищої освіти, професійної/професійно-технічної освіти, закладів загальної середньої освіти	втрачає підстави для відстрочки — вони працюють на основному місці роботи, а не на 0,75 ставки

Підстава — [абзац 26, 27 пункту 60 Порядку](#).

Канікули та закінчення навчального року НЕ Є підставою для втрати права на відстрочку

...студенти професійно-технічних, фахових передвищих та вищих навчальних закладів, інтерни й докторанти отримають відстрочку на весь семестр, але не більше ніж на шість місяців (вересень — лютий і березень — серпень). Науково-педагогічні працівники, які мають науковий ступінь, а також педагогічні працівники різних освітніх закладів мають відстрочку до завершення навчального року, якщо на постійній роботі — тривалістю 12 місяців у рік...

Викладачі мають бути працевлаштовані на ставку не нижче 0,75, що підтверджують навчальні плани на навчальний рік, який триває з 1 вересня по 31 серпня, разом із канікулами й відпустками, якщо інше не встановлено Положенням про організацію навчального процесу закладу

([роз'яснення Міноборони](#))

Однак це прямо не визначили в пункті 60 Порядку. Заступник міністра оборони Катерина Черногоренко [на сторінці у фейсбук пояснила](#): у кожному закладі вищої освіти свій графік навчального процесу — це ускладнює надання відстрочок до кінця семестру. Законодавство не містить чіткого визначення поняття «семестр».

У разі продовження строку мобілізації відстрочку продовжують **автоматично**, зокрема в застосунку «Резерв+». Студенти не повинні що три місяці підтверджувати статус. У Резерв+ надійде сповіщення про продовження відстрочки.

Якщо відстрочку **не продовжили автоматично**, необхідно оновити інформацію в реєстрах. Якщо інформація не оновиться — звернутися до найближчого центру надання

адміністративних послуг із необхідними документами. [Додаток 5 до Порядку](#) містить перелік документів, які подають військовозобов’язані, зокрема студенти та викладачі, щоб отримати відстрочки.

Хто видає студентам довідки про здобувача освіти

Довідку про здобувача освіти (далі — Довідка) видає заклад освіти, де навчається військовозобов’язаний студент.

Військовозобов’язані, які здобувають професійну, фахову передвищу, вищу освіту (далі — здобувачі освіти) за **денною або дуальною формою навчання** і здобувають [рівень освіти](#), що є вищим за раніше здобутий, у послідовності, яку визначає [частина 2 статті 10 Закону України «Про освіту»](#) від 05.09.2017 № 2145-VIII (далі — Закон про освіту), **не підлягають призову** на військову службу під час мобілізації, на особливий період ([п. 1 ч. 3 ст. 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»](#) від 21.10.1993 № 3543-XII).

На замітку

Перелік документів, які військовозобов’язаний повинен надати до найближчого центру надання адміністративних послуг (ЦНАП), щоб [отримати відстрочку](#), наведений у [додатку 5 до Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період](#), затверджений постановою КМУ від 16.05.2024 № 560 (далі — Порядок № 560)

Здобувачі освіти подають Довідку, яку сформували в Єдиній державній електронній базі з питань освіти (ЄДЕБО). Заклади освіти за допомогою програмного забезпечення формують і видають Довідки здобувачам освіти. **Порядок дій**, щоб отримати Довідку:

- 1) здобувач освіти має звернутися до закладу освіти, у якому він навчається;
- 2) заклад освіти формує Довідку в ЄДЕБО та видає її здобувачу освіти.

Далі здобувач освіти, щоб отримати відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, подає до найближчого ЦНАП:

- заяву;
- Довідку ([дод. 9 до Порядку № 560](#)).

ДОВІДКА

про здобувача освіти за даними єдиної державної електронної бази з питань освіти

Інформація про поточне здобуття освіти

Прізвище			
Власне ім'я		По батькові (за наявності)	
Дата народження		Стать	
Назва закладу освіти			
Ступінь/Рівень освіти		Форма здобуття освіти	
Код та назва спеціальності/професії			
Дата початку здобуття освіти		Дата завершення здобуття освіти	
Номер наказу про зарахування		Дата наказу про зарахування	

На замітку

Перевірити достовірність Довідки можна на сайті ЄДЕБО — info.edbo.gov.ua. Для цього потрібно вказати її номер та РНОКПП здобувача освіти або скористатися QR-кодом

МОН наголошує, що у формі Довідки зазначено, чи поточне здобуття освіти не порушує послідовності, яку визначає частина 2 статті 10 Закону про освіту.

Способи оформити відстрочку

Працівник може оформити відстрочку:

- онлайн — **через електронний кабінет** призовника, військовозобов'язаного, резервіста за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів (*далі* — Реєстр), зокрема у застосунку «**Резерв+**»;
- у найближчому [центрі надання адміністративних послуг](#) (ЦНАП).

Ситуації до теми

Як отримати відстрочку через Резерв+

Якщо є технічна можливість, військовозобов'язаний може оформити [відстрочку від призову на військову службу](#) під час мобілізації, на особливий період (*далі* — відстрочка) автоматично. Для цього він створює запит через електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного, резервіста за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів (*далі* — Реєстр) на підставі даних. Їх отримують з інших державних реєстрів / баз даних, які підтверджують, що військовозобов'язаний має право на відстрочку.

Військовозобов'язаний, щоб оформити відстрочку в Резерв+, має:

1. Встановити / оновити до останньої версії застосунок «Резерв+» в [App Store](#) або [Google Play](#).
2. Авторизуватися в застосунку.
3. Натиснути три крапки на головному екрані → вибрати «Подати запит на відстрочку» → вибрати тип відстрочки.
4. Надіслати запит і дочекатися сповіщення з результатом.

Зверніть увагу

Система може відмовити в оформленні відстрочки

Найчастіша причина — відсутні або неповні дані в державних реєстрах:

- Єдиній інформаційній системі соціальної сфери (ЄІССС);
- Пенсійному фонді України (ПФУ);
- Державному реєстрі актів цивільного стану (ДРАЦС).

Якщо дані не актуальні — потрібно оновити їх у відповідних реєстрах або установах. Повідомлення з відмовою в Резерв+ підкаже, куди звернутися — до ЦНАП, органу соціального захисту населення за місцем проживання чи ПФУ. Коли дані оновляться, можна знову подати запит через Резерв+

Якщо система повідомляє, що реєстри тимчасово недоступні, повторіть запит пізніше.

Як оформити відстрочку через ЦНАП

Військовозобов'язані, крім [заброньованих](#), які мають право отримати відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації (*далі* — відстрочка), **особисто** через найближчий центр надання адміністративних послуг (ЦНАП) подають **заяву** ([додаток 4 до Порядку № 560](#)):

- на ім'я голови комісії територіального центру комплектування та соціальної підтримки (*далі* — ТЦК) за місцем перебування на військовому обліку в електронній формі;

- на ім'я голови комісії Центрального управління / регіонального органу СБУ чи відповідного розвідувального органу за місцем перебування на військовому обліку за формою в [додатку 4 до Порядку № 560](#).

Військовозобов'язаний у заяві зазначає:

- прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності);
- реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП). Особи, які через релігійні переконання відмовилися від РНОКПП і мають відмітку про це в паспорті, — копію паспорта;
- дату народження;
- адресу задекларованого / зареєстрованого місця проживання / перебування;
- адресу електронної пошти;
- контактний номер телефону.

До заяви додають:

- документи, що підтверджують право на відстрочку ([дод. 5 до Порядку № 560](#)). Перелік документів є вичерпним і **не зобов'язує** подавати довідку/постанову військово-лікарської комісії (ВЛК);
- РНОКПП, якщо військовозобов'язаний має під опікою, піклуванням, постійним доглядом або на утриманні є повнолітня особа. Особи, які через релігійні переконання відмовилися від РНОКПП і мають відмітку про це в паспорті — копію паспорта ([прим. додатка 5 до Порядку № 560](#)).

Коли військовозобов'язаний подає заяву, він пред'являє військово-обліковий документ (ВОД). Адміністратор ЦНАП формує та передає заяву засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг до системи електронного документообігу Міноборони. Далі видає військовозобов'язаному опис вхідного пакета документів. Зберігайте його до моменту, коли отримаєте рішення. ТЦК реєструє заяву **протягом одного робочого дня** з дня, коли її отримав.

Комісія протягом 7—15 днів:

- вивчає заяву та підтвердні документи;
- оцінює законність підстав для відстрочки;
- за потреби готує запити до органів державної влади про інформацію, яка підтвердить право на відстрочку;
- за потреби використовує інформацію про право на відстрочку з публічних електронних реєстрів.

Рішення **надати** або **відмовити** надати відстрочку комісія оформлює **протоколом**. Про ухвалені рішення повідомляють у спосіб, який військовозобов'язаний зазначив у заяві про надання відстрочки, засобами телефонного, електронного або поштового зв'язку.

Рішення	
Позитивне	Негативне
У протоколі комісія вказує строк, на який надали відстрочку, та строк дії відповідних законних підстав — настання обставин, за яких особа втрачає законні підстави на відстрочку. Комісія вносить дані до Реєстру протягом одного дня з дати, коли ухвалили рішення. Заявник отримує повідомлення засобами електронного або поштового зв'язку та роздрукований / оновлений ВОД не пізніше двох днів із дати, коли ухвалили рішення. У Резерв+ надійде сповіщення про надання відстрочки. Військовозобов'язані СБУ, розвідувальних органів отримають	У протоколі комісія вказує причини відмови. Комісія повідомить ЦНАП та ТЦК про прийняте рішення та направлення повідомлення (дод. 7 до Порядку № 560). Заявник отримує повідомлення про прийняте рішення пізніше наступного робочого дня з дати, коли ухвалили рішення. Негативне рішення комісії можна оскаржити в суді.

довідку, в якій зазначений строк відстрочки ([дод. 6 до Порядку № 560](#))

**Виключно через ЦНАП оформлюють відстрочки
військовозобов'язаним:**

- жінкам та чоловікам, які самостійно виховують та утримують дитину / дітей віком до 18 років. Умови — другий із батьків визнаний зниклим безвісти або безвісно відсутнім, відбуває покарання в місцях позбавлення волі або є рішення суду про самостійне виховання та утримання дитини;
- опікунам, піклувальникам, прийомним батькам, батькам-вихователям, які виховують дитину з інвалідністю віком до 18 років;
- жінкам та чоловікам, опікунам, піклувальникам, прийомним батькам, батькам-вихователям, які виховують тяжко хвору дитину, якій не встановлено інвалідності;
- усиновлювачам, опікунам, піклувальникам, прийомним батькам, батькам-вихователям, патронатним вихователям, які утримують неповнолітню дитину, яка до моменту всиновлення була дитиною-сиротою або дитиною, позбавленою батьківського піклування;
- особам, які постійно доглядають за хворою дружиною / чоловіком, дитиною, своїми батьками або батьками дружини / чоловіка. Умова — немає інших працездатних членів сім'ї, які можуть це робити;
- опікунам особи, яку суд визнав недієздатною;
- особам, які мають дружину / чоловіка з інвалідністю III групи;
- особам, які мають одного зі своїх батьків або батьків дружини / чоловіка з інвалідністю I чи II групи;
- членам сім'ї другого / третього ступеня споріднення особи з інвалідністю I або II групи, які постійно доглядають за нею;
- іншим військовозобов'язаним або окремим категоріям громадян у передбачених законом випадках;
- **педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти, а також науковим працівникам, які не залучені до освітнього процесу;**
- жінкам та чоловікам, чиї близькі родичі, зокрема чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або брат чи сестра, загинули або зникли безвісти за особливих обставин під час проведення антитерористичної операції, відсічі й стримування збройної агресії РФ — у Донецькій та Луганській областях або під час дії воєнного стану в Україні;
- членам сімей, зокрема чоловіку, дружині, сину, доньці, батьку, матері, брату чи сестрі, осіб, яким посмертно присвоїли звання Герой України за громадянську мужність і самовідданість, виявлені під час Революції Гідності;
- особам, яких незаконно позбавили волі внаслідок збройної агресії проти України;
- військовозобов'язаним віком до 25 років, які пройшли базову загальновійськову підготовку чи базову військову службу;
- військовим, яких звільнили з полону

Продовження відстрочки

Якщо **продовжують строк мобілізації**, строк дії відстрочки продовжують засобами Реєстру — автоматично змінюється дата, коли закінчується відстрочка. Відстрочку продовжують **автоматично** відповідно до:

- документів, які військовозобов'язаний раніше подав. Умова — діють законні підстави для відстрочки. Повторно подавати документи **не потрібно**;
- відомостей, які отримує Реєстр від інших державних реєстрів / баз даних.

Відстрочку продовжують **на строк продовження мобілізації**, але не більш як до настання обставин, за яких особа втрачає законні підстави для відстрочки. У Резерв+ надійде сповіщення про продовження відстрочки. Військовозобов'язаним СБУ та розвідувальних органів видають **нову довідку** ([дод. 6 до Порядку № 560](#)).

Якщо посадова особа ТЦК, Центрального управління або регіонального органу СБУ чи відповідного підрозділу розвідувальних органів виявить, що військовозобов'язаний втратив підстави для відстрочки, комісія скасовує таку відстрочку. Строк — сім днів із дати, коли виявили відсутність законних підстав для відстрочки.

Зверніть увагу

Відстрочку, яку оформили через **електронний кабінет** призовника, військовозобов'язаного, резервіста, **продовжують** за допомогою електронної інформаційної взаємодії Реєстру з іншими державними реєстрами / базами даних **на строк мобілізації**, але не більш як до настання обставин, за яких військовозобов'язаний втрачає законні підстави для відстрочки.

Військовозобов'язані **наукові та педагогічні працівники**, щоб продовжити відстрочку, подають до ТЦК **довідку** про займану посаду за основним місцем роботи та розмір частки ставки під час оплати праці. Документи подають **не раніше ніж за один тиждень** до завершення попереднього строку мобілізації

Якщо відстрочку **не продовжили автоматично**, але військовозобов'язаний має на це підстави, необхідно оновити інформацію в реєстрах. Якщо інформація не оновиться — звернутися до ЦНАП із необхідними документами.

Електронний ВОД із QR-кодом — основне підтвердження відстрочки. Перевіряють наявність відстрочки шляхом зчитування

QR-коду з електронного ВОД, зокрема роздрукованого, технічними засобами, які відтворюють відомості ВОД у формі інформаційного повідомлення. **Виняток** — військовозобов'язані СБУ, розвідувальних органів.

QR-код, що не придатний для зчитування технічними засобами, — це підстава не підтвердити наявність відстрочки.